

CAO CIVIELE EXPERTS EN VERKIEZINGS- WAARNEMERS

2020 - 2024

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

HOOFDSTUK 1 Algemeen

HOOFDSTUK 2 Aanvang arbeidsovereenkomst, voorwaarden en duur

HOOFDSTUK 3 De uitzending

HOOFDSTUK 4 Beloning, verlof, voorzieningen en declaraties

HOOFDSTUK 5 Ziekte en schade

HOOFDSTUK 6 Einde dienstverband

HOOFDSTUK 7 Afspraken tussen partijen

BIJLAGE I Definities

BIJLAGE II Artikelsgewijze toelichting

BIJLAGE III Het cao-overleg

INLEIDING

1. Voorwoord

Voor u ligt de eerste Collectieve Arbeidsovereenkomst Civiele Experts en Verkiezingswaarnemers (CAO CEV). Deze cao is de opvolger van de Regeling civiele experts en verkiezingswaarnemers BZ (hierna: de Regeling). Om te komen tot deze cao heeft de minister van Buitenlandse Zaken namens de Staat der Nederlanden afspraken gemaakt met de vakbonden en deze vastgelegd in deze collectieve arbeidsovereenkomst. Hierbij is de koers aangehouden die per 1 januari 2018 is ingezet met de Regeling: een duidelijke, bondige regeling op de praktijk gericht en daarmee aansluitend aan de behoefte van de civiele experts en de verkiezingswaarnemers.

Wie?

De civiele experts en de verkiezingswaarnemers vervullen een bijzondere en belangrijke rol. Door het uitzenden van civiele experts en verkiezingswaarnemers, levert het ministerie van Buitenlandse Zaken namelijk een bijdrage aan de ontwikkeling van de internationale rechtsorde.

- Civiele experts worden uitgezonden ten behoeve van internationale organisaties en buitenlandse overheden waar dit gewenst is. Het gaat hierbij veelal om uitzendingen naar landen waar een conflict (oorlog) is geweest, de zogeheten postconflict gebieden. In dat kader worden civiele experts ingezet op tal van terreinen, zoals mensenrechten, vrede en veiligheid en economie. Het gaat hier om specifieke projecten die worden geïnitieerd door een internationale organisatie of een buitenlandse overheid.
- Verkiezingswaarnemers worden voor meer dan 21 dagen uitgezonden naar landen waar dit gewenst is om bij te dragen bij aan een eerlijk en juist verloop van verkiezingen in een bepaald land.

Aangezien de civiele experts en de verkiezingswaarnemers primair werken onder verantwoordelijkheid van een internationale organisatie of buitenlandse overheid, dienen zij zich te gedragen naar de regels en gebruiken van de betreffende organisatie of overheid. De beleidsdirecties van het ministerie van Buitenlandse Zaken onderhouden de contacten met de ontvangende organisaties en besluiten of tot uitzending wordt overgegaan.

Waarom?

Vanaf 1 januari 2020 is bij de meeste onderdelen van de overheid het in het Burgerlijk Wetboek vervatte arbeidsrecht van toepassing als gevolg van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren. Alleen voor politie, defensie en rechterlijke macht geldt dit niet. Als gevolg hiervan zal vanaf die datum het in het Burgerlijk Wetboek vervatte arbeidsrecht ook op uw arbeidsovereenkomst van toepassing zijn. De grootste verschillen treden op in het ontslagrecht.

Wat?

De CAO CEV is op u van toepassing wanneer u door de minister van Buitenlandse Zaken namens de Staat der Nederlanden in dienst bent genomen om als civiele expert of verkiezingswaarnemer te worden uitgezonden.

Civiele experts en verkiezingswaarnemers gaan een arbeidsovereenkomst aan met de Staat, vertegenwoordigd door de minister van Buitenlandse Zaken, voor een civiele missie respectievelijk verkiezingswaarneming bij een internationale organisatie of buitenlandse overheid en dus niet voor een loopbaan bij een ministerie. Civiele experts en verkiezingswaarnemers hebben daarom al sinds jaar en dag een eigen rechtspositie en arbeidsvoorwaarden, laatstelijk neergelegd in de Regeling. De Regeling is nu op beleidsame wijze omgezet in de CAO CEV, waardoor deze inhoudelijk zoveel mogelijk daarbij aansluit.

De CAO Rijk en de Aanvullende CAO Rijk Uitzendingen zijn niet op u van toepassing. Dit vanwege de grote verschillen in rechtspositie en arbeidsvoorwaarden met de werknemers op wie die twee cao's van toepassing zijn. Wel worden enkele bepalingen uit de CAO Rijk en de Aanvullende CAO Rijk Uitzendingen op u van overeenkomstige toepassing verklaard.

Als u de functie van civiele expert of verkiezingswaarnemer vervult op basis van een detachering vanuit een andere organisatie dan de Staat of als u als vrijwilliger uitgezonden bent als korte termijn verkiezingswaarnemer voor maximaal 21 dagen, dan geldt de CAO CEV niet voor u. Er gelden in dat geval andere regels voor u die in een andere regeling zijn opgenomen.

Overgang per 1 januari 2020?

Bent u op 31 december 2019 civiele expert of lange termijn verkiezingswaarnemer als bedoeld in de Regeling en loopt uw arbeidsovereenkomst na die datum door, dan is vanaf 1 januari 2020 het in het Burgerlijk Wetboek vervatte arbeidsrecht van toepassing op uw dienstverband. Bovendien geldt vanaf dat moment de CAO CEV voor u. Vanaf dat moment is de Regeling van rechtswege vervallen. Uw contractduur en de voor u geldende materiële arbeidsvoorwaarden zoals salaris, eindejaarsuitkering en vakantie-uren, blijven ongewijzigd.

2. Partijen en looptijd

De ondergetekenden:

de minister van Buitenlandse Zaken namens de **Staat der Nederlanden**, gevestigd te Den Haag

 8 november 2019

en

de vakbonden:

VDBZ, gevestigd te Den Haag

 7 november 2019

FNV, gevestigd te Utrecht

 7 november 2019

CMHF, gevestigd te Den Haag

 7 november 2019

CNV Connectief, gevestigd te Utrecht

 12 november 2019

Ambtenarencentrum, gevestigd te Den Haag

 12 november 2019

verklaren de volgende collectieve arbeidsovereenkomst (cao) te zijn aangegaan.

Deze cao geldt van 1 januari 2020 tot 1 januari 2024.

Tenzij ten minste 1 partij die deze cao heeft getekend uiterlijk 6 maanden voor het einde van de looptijd opzegt, wordt de looptijd telkens met een jaar verlengd.

3. Leeswijzer

Deze cao kent een indeling per hoofdstuk:

- hoofdstuk 1 behandelt wanneer en voor wie deze cao geldt;
- hoofdstuk 2 regelt hoe en onder welke voorwaarden uw arbeidsovereenkomst wordt aangegaan;
- hoofdstuk 3 gaat in op de regels bij uw uitzending;
- hoofdstuk 4 toont uw rechten met betrekking tot uw beloning, verlof, voorzieningen en declaraties;
- hoofdstuk 5 ziet op de regels bij uw ziekte en bij door u geleden schade of door u toegebrachte schade aan anderen tijdens het verrichten van uw werkzaamheden;
- hoofdstuk 6 geeft de regels betreffende het einde van uw arbeidsovereenkomst en geschillen;
- hoofdstuk 7 noemt de bepalingen die gelden tussen de partijen;
- bijlage I bevat de definities die in deze cao gebruikt worden;
- bijlage II geeft een artikelsgewijze uitleg voor deze cao;
- bijlage III werkt de samenstelling van het cao-overleg en verdere inhoudelijke afspraken met betrekking tot dit overleg nader uit.

De bijlagen maken integraal onderdeel uit van deze cao.

HOOFDSTUK 1. Algemeen

1.1 Werkingssfeer en aard cao

Deze cao geldt voor u als u werknemer bent en een arbeidsovereenkomst heeft met uw werkgever als civiele expert of verkiezingswaarnemer. De CAO Rijk en de Aanvullende CAO Rijk Uitzendingen gelden niet voor u.

Deze cao regelt uw bijzondere aanspraken voorafgaand aan, tijdens en na afloop van uw uitzending als civiele expert of verkiezingswaarnemer.

Uw werkgever mag niet afwijken van de afspraken in deze cao. Dit is alleen mogelijk als dit uitdrukkelijk in een cao-bepaling is opgenomen.

Deze cao kent 3 soorten bepalingen. Uit de bepalingen zelf blijkt op wie deze van toepassing zijn:

- bepalingen die gelden voor de civiele experts én de verkiezingswaarnemers;
- bepalingen die alleen gelden voor de civiele experts òf voor de verkiezingswaarnemers;
- bepalingen die voor partijen gelden. Deze bepalingen zijn niet voor u bedoeld.

1.2 Werkgever

Waar in deze cao wordt gesproken over uw werkgever is dat de Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door de minister van Buitenlandse Zaken.

1.3 Aanspraken cao en de wettelijke voorzieningen

Wat al bij wet geregeld is, is niet in deze cao opgenomen. Als tijdens de looptijd van deze cao nieuwe wetten van kracht worden die van invloed zijn op de bepalingen van deze cao, overleggen partijen over de noodzaak van tussentijdse aanpassing. Daarbij is het uitgangspunt dat de huidige afspraken behouden blijven. Als dat niet kan, wordt overlegd over een mogelijke vervangende afspraak.

1.4 Hardheidsclausule

Uw werkgever kan in uw voordeel afwijken van deze cao als naar zijn mening als gevolg van uw zeer persoonlijke omstandigheden toepassing van deze cao onvoorzien zou leiden tot onevenredig nadeel voor u.

HOOFDSTUK 2 Aanvang arbeidsovereenkomst, voorwaarden en duur

2.1. De arbeidsovereenkomst

1. Uw uitzending als civiele expert vindt plaats op basis van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd met uw werkgever, met de mogelijkheid tot verlenging als bedoeld in artikel 3.2 lid 2 en 4. De ingangsdatum van uw arbeidsovereenkomst is gelijk aan de datum van uw uitzending, tenzij in uw arbeidsovereenkomst een eerdere datum is vermeld.
2. Uw uitzending als verkiezingswaarnemer vindt plaats op basis van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd met uw werkgever, met de mogelijkheid tot verlenging als bedoeld in artikel 3.2 lid 5 van deze cao. De ingangsdatum van uw arbeidsovereenkomst is gelijk aan de datum van uitzending, tenzij in uw arbeidsovereenkomst een eerdere datum is vermeld.

2.2 Medisch onderzoek

1. Uw werkgever stelt u voorafgaand aan en tijdens uw uitzending in de gelegenheid om een medisch onderzoek te ondergaan om inzicht te verwerven in uw geschiktheid voor uw (toekomstig) verblijf in het gastland. Dit onderzoek vindt plaats in Nederland door de arbodienst. Uw werkgever kan u ook opdracht geven een medisch onderzoek te ondergaan voorafgaand aan of tijdens uw uitzending die vanwege de aard van de werkzaamheden of de bijzondere omstandigheden in het gastland een bijzonder risico voor uw lichamelijk of geestelijke gezondheid of veiligheid met zich brengt. Dit is onder andere het geval indien u naar een hoog-risicogebied wordt uitgezonden.
2. Na het medisch onderzoek ontvangt u zo spoedig mogelijk het medisch advies. Bij een medisch onderzoek in opdracht van uw werkgever ontvangt die ook het medisch advies. Als daaruit blijkt dat u niet of niet volledig geschikt bent voor uw werk, dan mag u uw werk niet of niet meer volledig doen. De uitzending zal dan worden beëindigd volgens artikel 3.5 van deze cao als u hierdoor niet (langer) voldoet aan de gestelde functie-eisen en belastbaarheidseisen.
3. Als u het niet eens bent met het medisch advies kunt u via uw werkgever een tweede onderzoek aanvragen bij de arbodienst. Dit moet u binnen 1 week na ontvangst van het medisch advies schriftelijk en met redenen omkleed aanvragen. Het tweede onderzoek vindt plaats binnen 4 weken nadat u een ontvangstbevestiging heeft ontvangen van uw aanvraag.
4. U komt vanwege uw uitzending in aanmerking voor vergoeding van de kosten van vaccinatie en medicijnen die door de arbodienst zijn geadviseerd, voor zover deze kosten niet uit hoofde van uw ziektekostenverzekering worden vergoed.
5. Na beëindiging van uw uitzending als civiele expert wordt u door uw werkgever in de gelegenheid gesteld om een medisch onderzoek te ondergaan en een gesprek met een door uw werkgever aangewezen psycholoog te voeren. Als u als civiele expert terugkeert van uw uitzending naar een hoog-risicogebied, moet u een medisch onderzoek ondergaan en een gesprek voeren met een door uw werkgever aangewezen bedrijfsmaatschappelijk werker, eventueel opgevolgd door een gesprek met een door u werkgever aangewezen psycholoog.
6. Na beëindiging van uw uitzending als verkiezingswaarnemer wordt u door uw werkgever in de gelegenheid gesteld een gesprek met een door de werkgever aangewezen psycholoog te voeren. Als u als verkiezingswaarnemer terugkeert van uw uitzending naar een hoog-risicogebied, wordt u in de gelegenheid gesteld om een medisch onderzoek te ondergaan en een gesprek te voeren met een door uw werkgever aangewezen bedrijfsmaatschappelijk werker.
7. Voorafgaand aan, tijdens en na een uitzending naar een hoog-risicogebied, is het beleid over medische onderzoeken zoals opgenomen in het Zorgprotocol civiele experts en verkiezingswaarnemers op u van toepassing, nu hier sprake is van bijzondere gezondheidsrisico's die extra eisen op het gebied van zorg met zich meebrengen.
8. Uw werkgever betaalt de kosten van het medisch onderzoek en het gesprek met de psycholoog of bedrijfsmaatschappelijk werker.

2.3 Verklaring omtrent het gedrag, veiligheidsonderzoek en geheimhoudingsverklaring

U moet voorafgaand aan uw uitzending een Verklaring Omtrent het Gedrag overleggen als bedoeld in artikel 28 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens. Uw (toekomstig) werkgever zorgt ervoor dat u een verzoek ontvangt waarmee u de elektronische aanvraag kunt indienen.

1. Indien de ontvangende organisatie heeft aangegeven dat er sprake is van een functie waarvoor een veiligheidsonderzoek verplicht is, vindt een onderzoek plaats overeenkomstig de Wet veiligheidsonderzoeken.
2. In uw arbeidsovereenkomst wordt een ontbindende voorwaarde opgenomen die regelt dat uw arbeidsovereenkomst van rechtswege eindigt, wanneer u niet, niet tijdig of niet langer aan de volgende voorwaarden voldoet:
  - a. u moet uiterlijk binnen 8 weken na ontvangst van het verzoek tot het doen van de elektronische aanvraag daarvoor, een Verklaring Omtrent het Gedrag als bedoeld in artikel 28 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens aan uw werkgever overleggen,
  - b. uw werkgever moet voorafgaand aan uw uitzending, maar uiterlijk binnen de wettelijke behandeltermijn van 8 weken nadat de aanvraag door uw werkgever is gedaan het bericht hebben ontvangen dat aan u een verklaring van geen bezwaar (VGB) is verstrekt, tenzij uw werkgever binnen deze termijn het bericht heeft ontvangen van de bevoegde autoriteit dat deze termijn conform de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) is opgeschort. De ontbindende voorwaarde wordt in dat geval verlengd met de duur van de opschorting,
  - c. uw verklaring van geen bezwaar als bedoeld in artikel 1, onder b, van de Wet Veiligheidsonderzoeken wordt gedurende uw uitzending ingetrokken, terwijl de verklaring door de ontvangende organisatie verplicht is gesteld voor uw functie. In dat geval treedt de ontbindende voorwaarde 8 weken na het intrekken van de verklaring in werking.
3. U dient voorafgaand aan uw uitzending de door de werkgever opgestelde geheimhoudingverklaring te ondertekenen.

2.4 Arbeidsduur

Uw arbeidsduur bedraagt 40 uur per week.

HOOFDSTUK 3 De uitzending

3.1 Voorbereiding uitzending

1. U heeft overeenkomstig het bepaalde bij en krachtens de CAO Rijk recht op vergoeding van in Nederland gemaakte reiskosten in verband met gesprekken, onderzoeken of bijeenkomsten ter voorbereiding van uw uitzending.
2. Als dit noodzakelijk is dan moet u voorafgaand aan uw uitzending als civiele expert een voorbereidende training volgen. Een dergelijke noodzaak blijkt uit de functieomschrijving of uit een verzoek van de ontvangende organisatie.
3. Als u naar een hoog-risicogebied wordt uitgezonden, moet u voorafgaand aan uw uitzending een veiligheidstraining hebben gevolgd en afgerond middels het behalen van een certificaat. Het met een certificaat afronden van een veiligheidstraining is niet verplicht als u al beschikt over een geldig certificaat van zo'n training met een op het moment van uitzending resterende geldigheidsduur van 24 maanden. Hierbij geldt als voorwaarde dat deze training bij een gecertificeerd trainingsinstituut heeft plaatsgevonden en voldoet aan de voorwaarden zoals door uw werkgever gesteld in verband met uw uitzending.
4. De kosten voor deze trainingen worden door uw werkgever vergoed.

3.2 Duur, aanzegging en verlenging uitzending

1. De arbeidsovereenkomst op basis waarvan uw uitzending plaatsvindt, duurt maximaal 12 maanden en eindigt van rechtswege wanneer de tijd als bepaald in die overeenkomst verstrijkt.
2. Als de ontvangende organisatie uw uitzending als civiele expert wenst te laten voortduren, kan uw werkgever de duur van uw arbeidsovereenkomst verlengen met telkens maximaal 12 maanden. Deze verlenging eindigt steeds van rechtswege op de datum waarop de duur van de verlenging verstrijkt.
3. In afwijking van artikel 7:668a Burgerlijk Wetboek geldt het volgende. Vanaf de dag dat:
  - a. met u als civiele expert aangegane arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd elkaar met tussenpozen van ten hoogste 6 maanden hebben opgevolgd en een periode van 84 maanden, deze tussenpozen inbegrepen, hebben overschreden, geldt met ingang van die dag de laatste arbeidsovereenkomst als aangegaan voor onbepaalde tijd;
  - b. meer dan zeven voor bepaalde tijd aangegane arbeidsovereenkomsten elkaar hebben opgevolgd met tussenpozen van ten hoogste 6 maanden, geldt de laatste arbeidsovereenkomst als aangegaan voor onbepaalde tijd.
4. De totale duur van uw uitzending naar een hoog-risicogebied bedraagt niet meer dan 24 maanden. Na afloop van de maximale uitzendingsduur van 24 maanden komt u gedurende 4 weken niet in aanmerking voor een volgende uitzending en wordt u gedurende 12 maanden niet uitgezonden naar een hoog-risicogebied.
5. De duur van uw arbeidsovereenkomst waarmee u wordt uitgezonden als verkiezingswaarnemer, kan in bijzondere gevallen voor een korte periode worden verlengd. Deze verlenging eindigt vervolgens van rechtswege op de datum waarop de duur van de verlenging verstrijkt.
6. Voor arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd van 6 maanden of langer, laat uw werkgever u weten of de ontvangende organisatie uw uitzending en uw werkgever uw dienstverband wensen voort te zetten of niet en onder welke voorwaarden voortzetting zal plaatsvinden. Deze aanzegging gebeurt schriftelijk en uiterlijk een maand voordat uw arbeidsovereenkomst van rechtswege eindigt.

3.3 Toezicht en verantwoordelijkheid tijdens uitzending

1. U verricht uw werkzaamheden onder leiding en toezicht van de ontvangende organisatie. U volgt de aanwijzingen of interne regelingen van de ontvangende organisatie op.
2. U verstrekt uw werkgever informatie over uw welzijn en, voor zover de ontvangende organisatie dat toestaat, over uw werkzaamheden bij de ontvangende organisatie en mogelijke knelpunten daarbij.
3. Bij een vermoeden dat aanwijzingen of interne regelingen van de ontvangende organisatie ernstig in strijd zijn met het buitenlands beleid van het Koninkrijk, treedt uw werkgever in overleg met de

ontvangende organisatie.

3.4 Evaluatiegesprek en voortgangsgesprek tijdens uitzending

1. Als u uitgezonden bent als civiele expert, dan bent u verplicht om 6 maanden na aanvang van uw uitzending of de verlenging daarvan een gesprek te voeren met uw werkgever. U wordt tegelijkertijd in de gelegenheid gesteld om een gesprek te voeren met een door uw werkgever aangewezen psycholoog in Nederland. Indien u als civiele expert naar een hoog-risicogebied bent uitgezonden, bent u verplicht dit gesprek te voeren met een door de werkgever aangewezen psycholoog in Nederland.
2. Als zich tijdens uw uitzending of bij de verlenging van uw uitzending als civiele expert een omstandigheid voordoet waardoor voortzetting of verlenging van uw uitzending een bijzonder risico voor uw lichamelijke of geestelijke gezondheid oplevert dat niet reeds bij aanvang van uw uitzending was voorzien, bent u verplicht een gesprek te voeren met een door uw werkgever aangewezen psycholoog.
3. Het gesprek met uw werkgever betreft een gesprek over de voortgang van uw uitzending. Het gesprek met de psycholoog is erop gericht om te beoordelen of de uitzending kan worden voortgezet. Mocht blijken dat dit naar mening van de psycholoog niet het geval is, dan voldoet u niet langer aan de gestelde functie-eisen als bedoeld in artikel 3.5 van deze cao en zal de uitzending, zoveel mogelijk in overleg met u, worden beëindigd. Mocht u het niet eens zijn met het advies van de psycholoog, dan behoort een gesprek met een andere in overleg met u gekozen psycholoog tot de mogelijkheden.
4. De kosten van deze gesprekken worden overeenkomstig artikel 4.6 lid 2 vergoed.

3.5 Tussentijdse beëindiging van de uitzending

1. Uw uitzending kan tussentijds worden beëindigd op het moment dat:
  - a. de opgedragen werkzaamheden als voltooid moeten worden beschouwd;
  - b. gewijzigde politieke, maatschappelijke, projectmatige of andere bijzondere omstandigheden, al dan niet in het gastland, daartoe aanleiding geven;
  - c. de autoriteiten van het gastland of van de ontvangende organisatie op wiens uitnodiging de werkzaamheden worden uitgevoerd, hun goedkeuring aan uw inzet onthouden of intrekken; of
  - d. u niet (langer) voldoet aan de gestelde functie-eisen of belastbaarheidseisen.
2. Voor zover het tussentijdse einde van uw uitzending niet leidt tot einde van uw arbeidsovereenkomst als bedoeld in hoofdstuk 6 van deze cao, bent u verplicht om gedurende de resterende tijd van uw arbeidsovereenkomst vervangende taken te verrichten op een vestiging van uw werkgever te Den Haag, en/of opvolging te geven aan een nieuwe uitzending.

HOOFDSTUK 4 Beloning, verlof, voorzieningen en declaraties

4.1 Maandsalaris

1. De door u te vervullen functie wordt volgens de door uw werkgever gehanteerde systematiek ingedeeld in 1 van de salarisschalen van de CAO Rijk.
2. Aan u wordt bij indiensttreding het maandsalaris toegekend dat in de voor u geldende salarisschaal is vermeld achter het salarisnummer 0, tenzij er naar het oordeel van uw werkgever sprake is van omstandigheden die het toekennen van een hoger salarisnummer rechtvaardigen.
3. U ontvangt de betaling van uw maandsalaris en eventuele toeslagen uiterlijk voor ingang van de navolgende maand.
4. U ontvangt na 12 maanden uitzending als civiele expert het eerstvolgende salarisnummer in uw salarisschaal op voorwaarde dat u voldoende functioneert. Deze verhoging is niet aan de orde als u het maximum van de voor u geldende salarisschaal al ontvangt.
5. U ontvangt jaarlijks in de maand november een eindejaarsuitkering ter hoogte van 8,3% van het door u genoten maandsalaris. Uw eindejaarsuitkering wordt berekend over de periode van 12 maanden die is aangevangen met de maand december van het voorafgaande kalenderjaar.
6. U ontvangt jaarlijks in de maand mei een vakantie-uitkering ter hoogte van 8% van het door u genoten salaris. Uw vakantie-uitkering wordt berekend over de periode van 12 maanden die is aangevangen met de maand juni van het voorafgaande kalenderjaar.

4.2 Voorzieningen bij uitzending

1. Indien uw periode van uitzending meer dan 3 weken is en u geen vergoedingen van de ontvangende organisatie ontvangt, zijn de volgende artikelen van de Aanvullende CAO Rijk Uitzendingen van overeenkomstige toepassing:
  - a. artikel 3.10 (Koopkrachtcorrectie nettosalairis);
  - b. artikel 3.13 (Standplaatsvergoeding werknemer);
  - c. artikel 3.19 (Koopkrachtcorrectie standplaatsvergoeding);
  - d. artikel 3.20 (Vergoeding in verband met hotelverblijf), met dien verstande dat het daarin vermelde percentage op 12,5% wordt gesteld;
  - e. artikel 3.26 (Twaalfmaandelijke verlofreis naar Nederland);
  - f. artikel 3.30 (Medische zorg);
  - g. artikel 3.31 (Overlijden);
  - h. artikel 3.39 (Transportvergoeding);
  - i. artikel 3.40 (Gevolgen beschikbaarstelling dienstauto en regeling privégebruik dienstauto).
2. Indien de periode van uitzending 3 weken of korter is en u geen vergoedingen van de ontvangende organisatie ontvangt:
  - a. heeft u recht op een onkostenvergoeding overeenkomstig het bepaalde omtrent buitenlandse dienstreizen in de CAO Rijk;
  - b. is artikel 3.31 (Overlijden) van de Aanvullende CAO Rijk Uitzendingen van overeenkomstige toepassing.

4.3 Huisvesting

Als de ontvangende organisatie geen huisvesting aan u beschikbaar stelt, ontvangt u op declaratiebasis een vergoeding voor de kosten voor huisvesting, water en energieverbruik en, voor zover van toepassing, beveiliging. U dient hiervoor de aanwijzingen in acht te nemen die door uw werkgever en de ontvangende organisatie zijn gegeven. Er kan u een voorschot worden verstrekt.

4.4 Verlofuren

1. U krijgt verlofuren toegekend overeenkomstig de verlofregeling van de ontvangende organisatie. Uw werkgever garandeert u ten aanzien van uw verlof ten minste 4 maal de overeengekomen arbeidsduur over ieder volledig jaar waarin u gedurende de volledige overeengekomen arbeidsduur recht op loon heeft gehad.

2. De verlofregistratie vindt plaats bij de ontvangende organisatie.
3. Als u aan het einde van uw arbeidsovereenkomst nog aanspraak heeft op verlof, heeft u recht op een uitkering in geld tot een bedrag van het loon over een tijdvak overeenkomend met de aanspraak. Uw werkgever zal hierbij de verklaring van de ontvangende organisatie over uw resterende verlofaanspraak aanhouden.

4.5 Extra verlofreizen

Als u als civiel expert uitgezonden bent naar een hoog-risicogebied en geen verloftickets van de ontvangende organisatie ontvangt, ontvangt u naast de twaalfmaandelijke verlofreis, mogelijk 1 of meer extra verlofreizen van uw werkgever. De hoeveelheid extra verlofreizen is afhankelijk van uw standplaats. Voorafgaand aan uw uitzending wordt u op de hoogte gebracht van het aantal verlofreizen waarop u recht heeft gedurende de looptijd van uw arbeidsovereenkomst.

4.6 Tickets

1. Uw werkgever vergoedt bij het begin en het einde van uw uitzending de kosten van het trein- of vliegticket van Nederland naar uw standplaats en terug overeenkomstig hetgeen over overplaatsingsreizen is bepaald in de Aanvullende CAO Rijk Uitzendingen.
2. Als u recht heeft op een extra verlofreis als bedoeld in artikel 4.5, vergoedt uw werkgever de kosten van het trein- of vliegticket naar Nederland van uw standplaats en terug gelijk aan wat is bepaald over verlofreizen in de Aanvullende CAO Rijk Uitzendingen.

4.7 Aanvang en einde aanspraken

1. Uw recht op de in de artikelen 4.2, 4.3, 4.4 en 4.5 bedoelde voorzieningen gaat in op de dag waarop u uw werkzaamheden als civiele expert op uw standplaats begint en eindigt op de dag waarop u uw werkzaamheden op uw standplaats beëindigt, tenzij in de in die artikelen bedoelde regelingen anders is bepaald.
2. Uw recht op de in de artikelen 4.2, 4.3 en 4.4 bedoelde voorzieningen gaat in op de dag waarop u uw werkzaamheden als verkiezingswaarnemer op uw standplaats begint en eindigt op de dag waarop u uw werkzaamheden op uw standplaats beëindigt, tenzij in de in die artikelen bedoelde regelingen anders is bepaald.

4.8 Declaraties

1. Uw werkgever kan in redelijkheid de door u gemaakte kosten vergoeden.
2. Een declaratie dient u zo spoedig mogelijk in bij uw werkgever, maar uiterlijk binnen 6 maanden nadat uw recht op de vergoeding is ontstaan.
3. Als u een declaratie niet of niet volledig binnen de in het tweede lid bedoelde termijn heeft ingediend, vervalt uw recht op die vergoeding.

4.9 Verplichting tot beperking van de kosten

U bent verplicht de kosten die u maakt en waarvoor u op grond van deze regeling op declaratiebasis een voorziening ontvangt zoveel mogelijk te beperken.

4.10 Informatieplicht

U bent verplicht uw werkgever tijdig op de hoogte te brengen van alle feiten en omstandigheden die van invloed kunnen zijn op waar u recht op heeft op basis van deze cao.

HOOFDSTUK 5 Ziekte en schade

5.1 Ziekte en herstel

1. U meldt zich zo spoedig mogelijk ziek bij de ontvangende organisatie en uw werkgever. Ook uw herstelmelding doet u zo spoedig mogelijk na uw herstel bij de ontvangende organisatie en uw werkgever.
2. U bent met uw werkgever verantwoordelijk voor uw herstel- en re-integratieproces.
3. Bij ongeschiktheid tot het verrichten van de overeengekomen werkzaamheden wegens ziekte, heeft u recht op doorbetaling van uw maandsalaris. Indien uw arbeidsongeschiktheid en de arbeidsovereenkomst de periode van 52 weken overschrijdt, dan geldt bij voortdurende arbeidsongeschiktheid recht op doorbetaling van 70% van uw maandsalaris. De doorbetaling eindigt na maximaal 104 weken, behoudens een door het UWV opgelegde verlenging hiervan, of bij een eerder einde van de arbeidsovereenkomst.
4. De doorbetaling van uw maandsalaris, vakantie-uitkering en eindejaarsuitkering wordt verlaagd als u:
  - tijdens uw ziekte nieuwe inkomsten krijgt;
  - voorafgaand aan uw ziekte andere inkomsten had die daarna hoger zijn geworden maar niet als de verhoging van uw inkomsten niet komt doordat u meer bent gaan werken. De verlaging van uw maandsalaris, vakantie-uitkering en eindejaarsuitkering is gelijk aan het bedrag van uw nieuwe of hogere inkomsten, maar niet meer dan het maandinkomen dat u ontvangt vanwege uw arbeidsongeschiktheid.

5.2 Schade

Ten aanzien van door u geleden schade zijn, onverminderd het bepaalde in artikel 7:658 van het Burgerlijk Wetboek, van overeenkomstige toepassing:

- de bepalingen over het recht op schadevergoeding in de CAO Rijk en
- artikel 2.18 (uitkering bij molest, blijvende invaliditeit of overlijden) van de Aanvullende CAO Rijk Uitzendingen.

5.3 Schade geleden door derden

Uw werkgever vergoedt de schade die u in de uitoefening van uw functie aan een derde heeft toegebracht. Uw werkgever zal dit echter niet doen als deze schade het gevolg is van uw opzet of bewuste roekeloosheid of als deze schade door een verzekering wordt gedekt of wordt vergoed door de ontvangende organisatie.

HOOFDSTUK 6 Einde dienstverband

6.1 Einde van de arbeidsovereenkomst

1. Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek regelt het einde van de arbeidsovereenkomst.
2. U komt met uw werkgever in de arbeidsovereenkomst overeen dat wederzijds het recht bestaat de arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd tussentijds schriftelijk op te zeggen. Opzegging geschiedt tegen het einde van de kalendermaand.
3. In geval van opzegging gelden de wettelijke opzegtermijnen.

6.2 Einde van rechtswege

Uw arbeidsovereenkomst op basis waarvan uw uitzending plaatsvindt, eindigt van rechtswege:

- op het moment dat in uw arbeidsovereenkomst staat vermeld overeenkomstig het bepaalde in artikel 2.3, lid 3, en artikel 3.2 lid 1 en van deze cao, of
- op de dag waarop u de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt.

HOOFDSTUK 7 Afspraken en overleg tussen partijen

7.1 Herkomst cao-bepalingen

Deze cao vervangt de Regeling civiele experts en verkiezingswaarnemers BZ. Deze regeling vervalt vanwege het in werking treden van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren per 1 januari 2020.

7.2 Geen inhoudelijke wijzigingen bij omzetting

De Regeling civiele experts en verkiezingswaarnemers BZ is technisch omgezet in bepalingen in deze cao.

7.3 Vangnetbepaling technische omzetting

Bij de technische omzetting hebben partijen beoogd veranderingen in aanspraken (verslechtingen en verbeteringen) zoveel mogelijk te voorkomen. Als partijen in de toekomst constateren dat bij de technische omzetting aanspraken onbedoeld zijn verbeterd of verslechterd, wordt de betreffende cao-bepaling in lijn gebracht met de inhoud van de bepaling in de vervallen rechtspositionele regeling. Bij het beoordelen of dit aan de orde is, trekken partijen ook de formele toelichtingen van de vervallen regelingen. Dit is alleen anders waar partijen andere afspraken gemaakt hebben of na de looptijd van deze cao andere afspraken maken.

7.4 Deelnemers aan het cao-overleg

1. Het overleg over deze cao wordt gevoerd door de vertegenwoordigers van de partijen die deze cao zijn aangegaan. Ook kunnen andere representatieve vakbonden tot het overleg worden toegelaten.
2. De samenstelling van het cao-overleg en verdere inhoudelijke afspraken met betrekking tot dit overleg, zijn nader uitgewerkt in Bijlage III van deze cao.

7.5 Omgang met collectieve geschillen

Partijen streven naar een overlegklimaat waarin partijen constructief overleg voeren en daarbij ingaan op elkaars argumenten en rekening houden met elkaars belangen. Het overleg is gericht op het bereiken van overeenstemming met een evenwichtige uitkomst voor beide partijen. Dit streven sluit niet uit dat er toch geschillen ontstaan. Om het overlegklimaat daaronder zo min mogelijk te laten lijden, zijn de volgende afspraken gemaakt over de omgang met dergelijke geschillen:

1. Interpretatiecommissie
De tekst van deze cao kan aanleiding geven tot een verschil van mening over de juiste toepassing van de daarin opgenomen afspraken. Vakbonden en werkgever kunnen dergelijke verschillen van mening voorleggen aan de interpretatiecommissie:
  - de interpretatiecommissie bestaat uit een gelijk aantal leden namens vakbonden en werkgever en wordt voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter;
  - de interpretatiecommissie brengt jaarlijks een verslag uit over de werkzaamheden en aard van de behandelde zaken en publiceert de uitspraken over voorgelegde zaken geanonimiseerd.
2. Collectieve geschillen over arbeidsvoorwaardenvorming
Vakbonden en werkgever kunnen op het terrein van collectieve arbeidsvoorwaarden ook een verschil van mening hebben over andere onderwerpen dan de juiste toepassing van de cao-afspraken. Dit kan aan de orde zijn bij overleg over het realiseren van een nieuwe arbeidsvoorwaarde of over aanpassing van een bestaande arbeidsvoorwaarde. Voor geschillen die hierbij ontstaan zijn de volgende opties beschikbaar. De keuze voor een optie zal afhankelijk zal zijn van de aard van het geschil en de inschatting van partijen over de beste werkwijze:
  - Geschillen kunnen door partijen in het geschil gezamenlijk worden voorgelegd aan een individuele bemiddelaar
  - Geschillen kunnen door een of beide partijen bij het geschil worden voorgelegd aan de Advies- en Arbitragecommissie (AAC) voor een adviesaanvraag, of door partijen gezamenlijk voor een bindende uitspraak.
  - Geschillen kunnen door een partij bij het geschil ook worden voorgelegd aan de kantonrechter. Dit kan zowel nadat andere opties voor het oplossen van het geschil niet tot resultaat hebben geleid maar ook direct als de beste route worden gekozen.

BIJLAGE I Definities

In deze cao wordt verstaan onder:

- a) Aanvullende CAO Rijk Uitzendingen:
de collectieve arbeidsovereenkomst geldend voor de naar een vertegenwoordiging van het Koninkrijk in het buitenland uitgezonden werknemers voor wie de CAO Rijk geldt;
- b) arbodienst:
de door de werkgever aangewezen arbodienst als bedoeld in de Arbeidsomstandighedenwet;
- c) CAO CEV:
de collectieve arbeidsovereenkomst geldend voor de civiele expert en de verkiezingswaarnemer: dit document inclusief eventuele bijlagen;
- d) CAO Rijk:
de collectieve arbeidsovereenkomst geldend voor werknemers met een arbeidsovereenkomst met de Staat der Nederlanden met uitzondering van onder meer de civiele expert en de verkiezingswaarnemer;
- e) civiele expert:
een persoon die, namens de Staat der Nederlanden, door de minister van Buitenlandse Zaken tijdelijk op arbeidsovereenkomst in dienst is genomen om te worden uitgezonden voor een civiele missie bij een internationale organisatie of buitenlandse overheid en daar werkzaamheden uit te voeren onder toezicht van die internationale organisatie of buitenlandse overheid;
- f) gastland:
het land waarin de civiele expert of de verkiezingswaarnemer de hem opgedragen werkzaamheden geheel of grotendeels uitvoert;
- g) hoog-risicogebied:
een gebied waarvoor door de minister van Buitenlandse Zaken een reisadvies met code rood is afgegeven, zijnde een negatief reisadvies;
- h) maandsalaris:
het salaris per maand binnen de salarisschaal van de CAO Rijk waarin de functie van de werknemer door de werkgever is ingedeeld;
- i) minister:
de minister van Buitenlandse Zaken;
- j) ontvangende organisatie:
de internationale organisatie of buitenlandse overheid op wiens uitnodiging en onder wiens toezicht de civiele expert of de verkiezingswaarnemer zijn werkzaamheden uitvoert;
- k) standplaats:
de plaats van tewerkstelling zoals deze is vastgesteld door de ontvangende organisatie;
- l) uitzending:
de uitzending naar het buitenland van de werknemer ten behoeve van een ontvangende organisatie;
- m) verkiezingswaarnemer:
een persoon die, namens de Staat der Nederlanden, door de minister van Buitenlandse Zaken tijdelijk op arbeidsovereenkomst in dienst is genomen voor meer dan 3 weken om op uitnodiging van een internationale organisatie of buitenlandse overheid door de werkgever als verkiezingswaarnemer te worden uitgezonden;
- n) werkgever:
de Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door de minister van Buitenlandse Zaken;
- o) werknemer:
de civiele expert of de verkiezingswaarnemer;
- p) Zorgprotocol civiele experts en verkiezingswaarnemers:
het door de werkgever vastgestelde 'Zorgbeleid- en protocol uitzending civiele experts en verkiezingswaarnemers naar hoog-risicogebieden' in verband met de uitzending van civiele experts en verkiezingswaarnemers naar hoog-risicogebieden;
- q) 3W:
de shared service organisatie WereldWijd Werken van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

BIJLAGE II Uitleg CAO Civiele Experts en Verkiezingswaarnemers

INLEIDING

1. Voorwoord

Hierin wordt u meegenomen in het wie, waarom en wat van deze cao.

2. Partijen en looptijd

Deze CAO Civiele Experts en Verkiezingswaarnemers is gesloten door de Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door de minister van Buitenlandse Zaken, met de vakbonden VDBZ, FNV, CNV Connectief, CMHF en Ambtenarencentrum. Het overleg namens de Staat is gevoerd door de minister van Buitenlandse Zaken omdat die minister verantwoordelijk is voor het buitenlandbeleid en met het uitzenden van civiele experts en verkiezingswaarnemers een belangrijke bijdrage levert aan de ontwikkeling van de internationale rechtsorde.

Deze cao geldt vanaf 1 januari 2020. Dat is de dag waarop de Ambtenarenwet 2017 in werking treedt als gevolg waarvan het in het Burgerlijk wetboek opgenomen arbeidsrecht ook van toepassing wordt op civiele experts en verkiezingswaarnemers. Deze cao loopt tot 1 januari 2024.

Uw werkgever (de Staat) en de vakbonden kunnen afspreken om de cao tijdens de looptijd te wijzigen of na afloop te verlengen.

3. Leeswijzer

Om u door de cao te leiden en houvast te bieden, schetst de leeswijzer kort voor u welk onderwerp u in welk hoofdstuk zult terugvinden.

HOOFDSTUK 1 Deze cao

1.1 Werkingsfeer en aard cao

Deze cao is slechts op de kleine groep van enkele tientallen civiele experts en verkiezingswaarnemers van toepassing. Per bepaling kan het anders zijn op wie deze van toepassing is. Staat dit niet specifiek vermeld, dan is de bepaling op zowel u in de functie van civiele expert als op u in de functie van verkiezingswaarnemer van toepassing.

1.4 Hardheidsclausule

De CAO CEV is een collectieve regeling die voor alle civiele experts en verkiezingswaarnemers in dezelfde mate geldt. Het is dan ook onmogelijk dat deze cao tot in detail afdoende zou kunnen voorzien in alle bijzondere situaties die zich bij een uitzending naar het buitenland kunnen voordoen. Daarom maakt de CAO CEV het mogelijk dat uw werkgever in zeer bijzondere individuele gevallen, of groepen van gevallen, kan besluiten om de betreffende bepaling(en) in uw voordeel geheel of gedeeltelijk voor u buiten toepassing te verklaren. Dit gebeurt al dan niet op uw verzoek.

HOOFDSTUK 2 Aanvang arbeidsovereenkomst, voorwaarden en duur

2.1 De arbeidsovereenkomst

U sluit een arbeidsovereenkomst met de werkgever. Dat is de Staat der Nederlanden, meer in het bijzonder het ministerie van Buitenlandse Zaken, namens deze vertegenwoordigd door de minister van Buitenlandse Zaken. Op basis hiervan kunt u worden uitgezonden.

Een uitzending vindt plaats op verzoek van of in overleg met een ontvangende organisatie. Dit zijn met name de Verenigde Naties (VN), de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), de Europese Unie (EU), de Raad van Europa en buitenlandse overheden.

Er wordt pas tot uitzending besloten nadat uw werkgever, de ontvangende organisatie en u hebben aangegeven akkoord te zijn met uw uitzending, de duur van uw uitzending en de van toepassing zijnde voorwaarden. Dit geldt ook bij een eventuele verlenging van uw uitzending.

2.2 Medisch onderzoek

Als civiele expert of verkiezingswaarnemer wordt u zowel voorafgaand aan als gedurende en na afloop van uw uitzending in de gelegenheid gesteld om een medisch onderzoek te ondergaan. Uw werkgever adviseert u dringend om hieraan deel te nemen, omdat het hier gaat om uw welbevinden gedurende uw uitzending.

Uw werkgever kan u als civiele expert ook opdracht geven een medisch onderzoek te ondergaan voorafgaand aan of tijdens uw uitzending indien die uitzending vanwege de aard van uw werkzaamheden of de bijzondere omstandigheden in het gastland een bijzonder risico voor uw lichamelijke of geestelijke gezondheid of veiligheid met zich brengt. Dit is in ieder geval het geval indien u naar een hoog-risicogebied wordt uitgezonden, waarvoor de minister een zorgprotocol heeft vastgesteld. Voor u als verkiezingswaarnemer geldt deze verplichting alleen voorafgaand aan en tijdens uitzending naar een hoog-risicogebied. Er volgt bij uitzending naar een hoog-risicogebied een op een dergelijk gebied gerichte medische keuring waarbij u:

- uzelf in veiligheid moet kunnen brengen of stellen zonder een gevaar voor derden te zijn;
- 72 uur zonder medicatie moet kunnen;
- derden met uw medische achtergrond niet in gevaar mag brengen;
- niet zwanger mag zijn. De uitzending wordt meteen beëindigd als u alsnog zwanger blijkt of wordt, wat uiteraard niet betekent dat uw arbeidsovereenkomst wordt beëindigd.

Van een uitzending kan worden afgezien of een uitzending kan voortijdig worden beëindigd volgens artikel 3.5 van deze cao indien uit het medisch onderzoek blijkt dat genoemd risico te groot is of als u weigert aan een medisch onderzoek mee te werken. Een tussentijdse beëindiging van uw uitzending leidt niet altijd tot een tussentijdse beëindiging van uw arbeidsovereenkomst als bedoeld in hoofdstuk 6 van deze cao. Voor meer informatie over de (tussentijdse) beëindiging van uw arbeidsovereenkomst wordt u verwezen naar hoofdstuk 6 van deze cao.

De keuringen vinden plaats bij de arbodienst in Nederland. De arbodienst in Nederland adviseert u eveneens over de benodigde vaccinaties. Het is aan u of u dit advies opvolgt. U bent altijd verplicht om de voorlichting door de arbodienst op het gebied van de omstandigheden bij uw uitzending en over preventie bij te wonen.

U wordt als civiele expert in de gelegenheid gesteld om na het einde van uw uitzending een medisch onderzoek te ondergaan en een gesprek met een psycholoog te voeren. Na uw uitzending naar een hoog-risicogebied geldt dat u conform het Zorgprotocol nog tot minimaal 6 maanden psychosociale nazorg krijgt. U bent in dat kader verplicht gesprekken te voeren met bedrijfsmaatschappelijk werk, eventueel opgevolgd meer specialistische zorg. Ook bent u verplicht een medische keuring te ondergaan.

Als verkiezingswaarnemer wordt u na beëindiging van uw uitzending de mogelijkheid geboden om een gesprek met een psycholoog te voeren. Als u terugkomt uit een hoog-risicogebied dan adviseert uw werkgever u een medisch onderzoek te ondergaan en een gesprek te hebben met bedrijfsmaatschappelijk werk. Hiertoe wordt u door uw werkgever in de gelegenheid gesteld.

2.3 Verklaring omtrent het gedrag, veiligheidsonderzoek en geheimhoudingsverklaring

U bent verplicht om een verklaring omtrent het gedrag (VOG) over te leggen. De ontvangende organisatie geeft aan of voor de gevraagde functie niet een VOG maar een verklaring van geen bezwaar (VGB) nodig is. Ten behoeve van de afgifte van een VGB wordt een veiligheidsonderzoek uitgevoerd door de AIVD.

Op grond van artikel 13 van de Wet veiligheidsonderzoeken (Wvo) kan een VGB worden aangevraagd ten behoeve van de Europese Unie (EU), de North Atlantic Treaty Organization (NATO) of de European Space Agency (ESA). De VGB is vereist om te kunnen werken met gerubriceerd materiaal van de EU, NATO of ESA en/of toegang te krijgen tot hun instellingen. Voor de EU geldt dat ook voor het bijwonen van vergaderingen een VGB vereist is.

Mocht u reeds een arbeidsovereenkomst zijn aangegaan en/of mocht u in een zeer bijzonder geval al zijn uitgezonden voordat een VOG is afgegeven terwijl uiteindelijk voor u niet of niet tijdig een VOG wordt afgegeven, dan geldt dit als een ontbindende voorwaarde voor de arbeidsovereenkomst, waardoor de eventuele uitzending en de daaraan ten grondslag liggende arbeidsovereenkomst tussentijds eindigt. Een ontbindende voorwaarde geldt ook als u niet tijdig een VGB van de AIVD overlegt, dan wel als deze tijdens uw werkzaamheden wordt ingetrokken. In dit laatste geval treedt de ontbindende voorwaarde 8 weken na het intrekken van de VGB in werking.

2.4 Arbeidsduur

Uw arbeidsduur is 40 uur per week. Dit is de bij de ontvangende organisaties gangbare arbeidsduur.

HOOFDSTUK 3 De uitzending

3.1 Voorbereiding uitzending

Indien u voorafgaand aan uw uitzending moet deelnemen aan gesprekken (briefings), onderzoeken of bijeenkomsten, dan worden de gemaakte reiskosten overeenkomstig de CAO Rijk vergoed.

Een voorbereidende training kan voorafgaand aan de uitzending van u als civiele expert worden geveerd. Dit wordt een pre-deploymenttraining genoemd. Mocht er op het moment van uitzending geen pre-deploymenttraining beschikbaar zijn, kunt u als civiele expert deze training ook tijdens de uitzending volgen.

Als u wordt uitgezonden naar een hoog-risicogebied, bent u verplicht een veiligheidstraining te volgen en af te ronden middels het behalen van een certificaat. Dit certificaat dient u te overleggen aan uw werkgever. De veiligheidstraining wordt Hostile Environment Awareness Training (HEAT) genoemd. In deze training wordt u aan de hand van praktijkoefeningen geleerd om te gaan met mogelijke dreigingen in het gebied waarnaar u wordt uitgezonden. Indien u op het moment van uitzending reeds beschikt over een dergelijk certificaat van deze training van een hiertoe gecertificeerd trainingsinstituut en de training daarbij ook voldoet aan de door uw werkgever gestelde eisen voor uw uitzending naar het betreffende hoog-risicogebied, dan hoeft u deze training niet nogmaals te volgen. Wel geldt dat het certificaat nog minimaal 24 maanden geldig moet zijn op het moment van uitzending.

De kosten van de genoemde trainingen, inclusief eventuele reis- en verblijfkosten, worden door uw werkgever vergoed.

3.2 Duur, aanzegging en verlenging uitzending

De uitzending van u als civiele expert kan verlengd worden met maximaal 12 maanden. Voor de arbeidsovereenkomst geldt dat deze maximaal 6 keer kan worden verlengd en een maximale duur kan hebben van in totaal 84 maanden (7 jaar). Bij overschrijding van één van deze aspecten ontstaat er een dienstverband voor onbepaalde tijd, tenzij er sprake is geweest van een tussenliggende periode tussen de arbeidsovereenkomsten van meer dan 6 maanden.

Voor uitzending naar hoog-risicogebieden geldt voor u als civiele expert dat de totale duur van de uitzending maximaal 24 maanden mag duren, te rekenen vanaf de ingangsdatum van de eerste uitzending. Na deze 24 maanden wordt u gedurende 4 weken niet uitgezonden. Na 4 weken kunt u weer uitgezonden worden, maar alleen naar een niet-hoog-risicogebied. Uitzending naar een hoog-risicogebied is pas mogelijk na 12 maanden.

Uw werkgever is bij een arbeidsovereenkomst met de duur van 6 maanden of langer verplicht om u 1 maand voorafgaand aan het aflopen van uw dienstverband schriftelijk te laten weten of uw dienstverband wordt voortgezet of niet. Bij voortzetting geeft uw werkgever aan onder welke voorwaarden voortzetting zal plaatsvinden. Deze zogenaamde aanzeggingsverplichting volgt uit het Burgerlijk Wetboek. In de praktijk geldt dat de uitzending van u als verkiezingswaarnemer minder dan 6 maanden duurt en niet verlengd wordt; dit gebeurt slechts in bijzondere gevallen en voor korte duur.

3.3 Toezicht en verantwoordelijkheid tijdens uitzending

U legt primair verantwoording af over uw werkzaamheden aan de ontvangende organisatie en voegt zich zo veel mogelijk naar de regels en instructies van de daartoe bevoegde personen bij die organisatie.

Daarnaast informeert u periodiek uw werkgever over uw welzijn. Voor zover niet strijdig met de regels van de ontvangende organisatie, verstrekt u op hoofdlijnen informatie over de door u verrichte werkzaamheden en mogelijke knelpunten daarbij.

Indien uw werkgever naar aanleiding van de ontvangen informatie vermoedt dat de regels en instructies van de ontvangende organisatie ernstig in strijd zijn met het buitenlands beleid van het Koninkrijk, treedt uw werkgever in overleg met de ontvangende organisatie.

3.4 Evaluatiegesprek en voortgangsgesprek tijdens uitzending

6 maanden na aanvang van uw uitzending en 6 maanden na de verlenging van uw uitzending wordt u als civiele expert in de gelegenheid gesteld om een gesprek te voeren met een psycholoog in Nederland. De civiele expert die is uitgezonden naar een hoog-risicogebied is verplicht dit gesprek met de psycholoog aan te gaan. Doel van dit gesprek is te beoordelen hoe het met u gaat en of de uitzending op deze wijze vervolgd kan worden. De psycholoog adviseert hierover. Eventueel kan de uitkomst van het gesprek met de psycholoog aanleiding zijn om een medisch oordeel in te winnen. Eventueel kan dit gesprek telefonisch plaatsvinden.

Daarnaast stelt u als civiele expert, voor zover u hierover beschikt, de verslagen van functioneringsgesprekken met de ontvangende organisatie ter beschikking aan uw werkgever. Deze verslagen maken onderdeel uit van het voortgangsgesprek dat uw werkgever met u voert. In dit gesprek wordt tevens gekeken of deelname aan de missie bijdraagt aan hetgeen uw werkgever beoogt.

3.5 Tussentijdse beëindiging van de uitzending

Er zijn situaties denkbaar die aanleiding kunnen zijn uw uitzending tussentijds te beëindigen. Te denken valt aan politieke, maatschappelijke en projectmatige omstandigheden. Ook het niet (langer) voldoen aan de gestelde functie-eisen of belastbaarheidseisen, kan betekenen dat de uitzending tussentijd beëindigd moet worden, zeker bij uitzending naar een hoog-risicogebied.

Een tussentijdse beëindiging van uw uitzending leidt niet altijd tot een tussentijdse beëindiging van uw arbeidsovereenkomst als bedoeld in hoofdstuk 6 van deze cao. Voor meer informatie over de (tussentijdse) beëindiging van uw arbeidsovereenkomst wordt u verwezen naar hoofdstuk 6 van deze cao.

HOOFDSTUK 4 Beloning, verlof, voorzieningen en declaraties

4.1 Salaris

Aan de door de ontvangende organisatie opengestelde functie wordt volgens de methodiek uit hoofdstuk 6 van de CAO Rijk een salarisschaal gekoppeld. De meeste functies die worden aangeboden door de ontvangende organisaties, worden ingedeeld in schaal 11 tot en met 14 uit de CAO Rijk. U wordt in de laagste trede in de voor uw functie geldende schaal ingedeeld tenzij uw relevante kennis en werkervaring een hogere indeling rechtvaardigen.

Uw salaris wordt aangepast naar de arbeidsduur van 40 uur per week en bedraagt dus 40/36 maal het salarisbedrag uit de CAO Rijk behorende bij de salarisschaal en salaristrede. Zolang het maximum van de schaal nog niet is bereikt, wordt aan u als civiele expert telkens na 12 maanden een periodieke verhoging toegekend binnen de aan u toegekende salarisschaal op voorwaarde dat u in voldoende mate functioneert.

U ontvangt een vakantie-uitkering en eindejaarsuitkering op basis van 8% respectievelijk 8,3% van het genoten salaris.

4.2 Voorzieningen bij uitzending

Het is al jarenlang vast beleid van de ontvangende organisaties dat civiele experts en verkiezingswaarnemers zonder gezinsleden worden uitgezonden, ook al wordt uw uitzending verlengd. Daarop zijn uw voorzieningen in deze cao afgestemd.

Als uw uitzendingsperiode meer dan 3 weken is, dan is een aantal bepalingen uit de Aanvullende CAO Rijk Uitzendingen voor wat betreft uw buitenlandvergoedingen op u van overeenkomstige toepassing. De voorzieningen hebben betrekking op huisvesting, standplaats, koopkracht, verlof, transport, overlijden en medische zorg. In artikel 4.2 van deze cao zijn deze voorzieningen limitatief opgesomd. Sommige organisaties, zoals EU en OVSE, betalen rechtstreeks de buitenlandvergoedingen aan u uit. In dat geval heeft u geen recht op de voorzieningen genoemd in artikel 4.2 van deze cao.

Als u voor een periode van 3 weken of minder wordt uitgezonden, geldt dat u een onkostenvergoeding ontvangt overeenkomstig het bepaalde omtrent buitenlandse dienstreizen in de CAO Rijk. Bij een verlenging van zo'n korte uitzending, hetgeen slechts zelden voorkomt en dan slechts voor korte tijd, blijven deze bepalingen van toepassing. Sommige organisaties, zoals EU en OVSE, betalen rechtstreeks de onkostenvergoedingen aan u uit. In dat geval heeft u geen recht op een onkostenvergoeding van uw werkgever.

4.3 Huisvesting

Indien de ontvangende organisatie geen woonruimte voor u heeft geregeld, zorgt u zelf voor uw huisvesting op uw standplaats. Hierbij dient u de aanwijzingen te volgen van zowel uw werkgever als van de ontvangende organisatie. De kosten hiervan kunt u declareren bij uw werkgever. Naast de kosten van de woning, betreft het ook de kosten voor water en energie en eventueel beveiliging. Het is ook mogelijk om een voorschot te krijgen.

4.4 Verlofuren

U valt onder de verlofregeling van de ontvangende organisatie en bouwt volgens de regeling van de ontvangende organisatie verlofuren op. Voorwaarde hierbij is wel dat u ten minste 4 maal de overeengekomen arbeidsduur aan verlof ontvangt over ieder volledig jaar waarin u gedurende de volledige overeengekomen arbeidsduur recht op loon heeft gehad. Bij de ontvangende organisatie vindt ook de verlofregistratie plaats.

Als uit de administratie van de ontvangende organisatie blijkt dat u aan het einde van uw dienstverband nog verlofuren heeft staan, dan krijgt u deze uren uitbetaald, mits van verjaring geen sprake is.

4.5 Extra verlofreizen

Voor hoog-risicogebieden geldt dat u als civiel expert, naast de twaalfmaandelijke verlofreis naar Nederland, extra verlofreizen mag maken als deze door de minister van Buitenlandse Zaken aan u zijn toegekend; dit zijn de zogeheten recuperatiereizen. Het staat u vrij om te bepalen waar in Nederland het verlof wordt doorgebracht.

4.6 Tickets

Uw werkgever vergoedt de kosten van uw trein- of vliegticket van Nederland naar uw standplaats en bij het einde van uw uitzending terug naar Nederland. Bij aanvang en einde van uw dienstreis is het in beginsel zo dat uw werkgever deze tickets voor u boekt.

Per periode van 12 maanden, gerekend vanaf de eerste dag van uw aankomst op uw standplaats, heeft u als civiele expert overeenkomstig artikel 3.26 van de Aanvullende CAO Rijk Uitzendingen, recht op een verlofreis naar Nederland.

Voor de verlofreizen en de recuperatiereizen geldt dat de kosten van het goedkoopste ticket volgens de meest logische en economische route naar Nederland aan u wordt vergoed.

Voor de vergoeding van de kosten is aangesloten bij hoofdstuk 3, afdeling 8, van de Aanvullende CAO Rijk Uitzendingen waarin is bepaald wanneer per trein of vliegtuig en in welke reisklasse kan worden gereisd.

4.7 Aanvang en einde aanspraken

In dit artikel is geregeld wanneer uw aanspraken op de voorzieningen van artikelen 4.2, 4.3, 4.4 en 4.5 ingaan en eindigen. De aanspraken zijn gerelateerd aan de dag waarop u uw werkzaamheden op uw standplaats feitelijk heeft aangevangen en beëindigd.

4.8 Declaraties

U dient uiterlijk binnen 6 maanden nadat de aanspraak op een vergoeding is ontstaan uw daarop betrekking hebbende declaraties te hebben ingediend. Daarna vervalt uw recht op de vergoeding.

4.9 Verplichting tot beperking van de kosten

Dit artikel verplicht u om de kosten die u maakt en die u op grond van deze regeling kunt declareren zoveel mogelijk te beperken.

4.10 Informatieplicht

Van belang is dat u alle informatie die van invloed kan zijn op hetgeen waarop u volgens deze cao recht heeft zo spoedig mogelijk meldt bij uw werkgever. Te denken valt hierbij aan zaken als een wijziging van huisvesting en de datum van aanvang en beëindiging van uw werkzaamheden op uw standplaats.

HOOFDSTUK 5 Ziekte en schade

5.1 Ziekte en herstel

U dient zich zo spoedig mogelijk ziek en hersteld te melden bij de ontvangende organisatie en bij uw werkgever. Indien u zich binnen 4 weken na herstelmelding opnieuw ziek meldt, wordt dat als 1 ziekteperiode geteld.

Zowel u als uw werkgever dienen zich in te spannen voor uw herstel en re-integratie. Indien één van beiden hieraan onvoldoende gehoor geeft, geldt dat het Burgerlijk Wetboek hierin voor verder acties en sancties gevolgd wordt.

5.2 Schade

Als u van oordeel bent dat u schade heeft geleden die direct verband houdt met uw uitzending of de uitoefening van uw functie, dan kunt u een verzoek tot schadeloosstelling indienen bij uw werkgever.

De bepalingen over schadevergoeding uit de CAO Rijk en artikel 2.18 uit de Aanvullende CAO Rijk zijn bij artikel 5.2 van overeenkomstige toepassing verklaard op u.

Daarnaast bent u zelf verantwoordelijk om voor de duur van de uitzending een ziektekostenverzekering met buitenlanddekking af te sluiten. Ook dient u eventueel andere verzekeringen - zoals een inboedel, reis- of ongevallenverzekering - af te stemmen op de uitzending naar het buitenland. Eventuele schade wordt door u zelf met uw verzekeringsmaatschappij afgewikkeld.

5.3 Schade geleden door derden

Uw werkgever vrijwaart u van elke eis tot schadevergoeding van een derde die betrekking heeft op uw handelingen of nalatigheid uit hoofde van uw functie, tenzij sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid van uw zijde.

In voorkomende gevallen zal uw werkgever afstemming zoeken met de ontvangende organisatie en de schadeclaim na overleg met de ontvangende organisatie afhandelen. Het spreekt voor zich dat u uw medewerking dient te verlenen door uw werkgever te voorzien van alle relevante informatie met betrekking tot de schade en het schadeveroorzakende voorval.

HOOFDSTUK 6 Einde dienstverband

6.1 Einde van de arbeidsovereenkomst

Titel 10 van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek regelt het einde van de arbeidsovereenkomst.

Zowel u als uw werkgever kunnen de aan de uitzending ten grondslag liggende arbeidsovereenkomst tussentijds schriftelijk opzeggen. De opzegtermijn bedraagt voor u 1 kalendermaand. De achterliggende reden hierbij is dat er enige tijd gemoeid zal zijn met het afronden van de werkzaamheden, de interne communicatie, het regelen van eventuele vervanging en het organiseren van uw terugreis. De opzegtermijn van uw werkgever is afhankelijk van de duur van uw dienstverband zoals bepaald in het Burgerlijk Wetboek. Uiteraard dient uw werkgever de wettelijke opzegverboden te respecteren.

Wanneer er sprake is van een dringende reden, mag ieder der partijen de arbeidsovereenkomst zonder inachtneming van de opzegtermijn opzeggen onder schriftelijke mededeling van die reden aan de wederpartij.

6.2 Einde van rechtswege

Zonder dat uw arbeidsovereenkomst opgezegd hoeft te worden, eindigt deze op het moment dat de einddatum die in de arbeidsovereenkomst staat opgenomen bereikt is. Ook eindigt uw arbeidsovereenkomst op het moment dat u de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt zonder dat hiertoe enige opzegging vereist is.

HOOFDSTUK 7 Afspraken en overleg tussen partijen

7.1 Herkomst cao-bepalingen

Deze cao vervangt de Regeling civiele experts en verkiezingswaarnemers BZ. Deze regeling vervalt vanwege het in werking treden van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren per 1 januari 2020.

7.2 Geen inhoudelijke wijzigingen bij omzetting

De regeling is technisch en beleidsarm omgezet in bepalingen in deze cao volgens de uitgangspunten en werkwijze zoals in 2018 afgesproken tussen de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de vakbonden.

Bij de technische en beleidsarme omzetting is voor een aantal traditionele ambtelijke rechtspositionele begrippen een modernere formulering gekozen. Om de leesbaarheid te vergroten zijn de begrippen "tegemoetkoming in", "vergoeding van" en "toelage" vervangen door "vergoeding van".

7.3 Vangnetbepaling technische omzetting

Als uw werkgever en de vakbonden in de toekomst blijkt dat zij bij de technische en beleidsarme omzetting onbedoeld aanspraken hebben verbeterd of verslechterd, wordt de cao-bepaling waarbij dat is gebeurd zo snel mogelijk aangepast aan de inhoud van de bepaling in de vervallen rechtspositionele regeling.

BIJLAGE III Het cao-overleg

Samenstelling van het overleg

- Het overleg wordt voorgezeten door de minister van Buitenlandse Zaken die deze cao namens de Staat heeft gesloten met de vakbonden. Deze is bevoegd het voorzitterschap van het overleg op te dragen aan de (plaatsvervangend) secretaris-generaal van zijn ministerie.
- De voorzitter wordt in het overleg terzijde gestaan door een werkgeversdelegatie naar eigen keuze.
- Iedere vakbond kan 2 vertegenwoordigers en 2 plaatsvervangers aanwijzen als deelnemer aan het overleg.
- De voorzitter kan een vertegenwoordiger van de vakbond die tevens werknemer in de zin van deze cao is uitsluiten van deelname aan het overleg als de specifieke werkzaamheden van deze werknemer daartoe aanleiding geven. Voordat dit besluit genomen kan worden, moet daarvoor eerst met de betreffende vakbond overleg worden gevoerd en aan de overige vakbonden advies worden gevraagd. Nadat een vertegenwoordiger is uitgesloten wijst de betreffende vakbond een nieuwe vertegenwoordiger of plaatsvervanger aan.

Ondersteuning van het overleg

- Het secretariaat van het overleg wordt gevoerd door een door partijen benoemde secretaris. Deze staat ten dienste aan beide partijen van het overleg.
- Van het overleg wordt een verslag gemaakt door de secretaris.
- Als de vakbonden verzoeken om gebruik te maken van een ruimte in een gebouw van de rijksoverheid ten behoeve van een overleg zal de voorzitter daaraan zijn medewerking verlenen.

Onderwerpen van overleg

Zowel de voorzitter als de vakbonden kunnen onderwerpen agenderen en voorstellen, maar zij overleggen in ieder geval over:

- onderwerpen van algemeen belang voor de rechtstoestand van werknemers die vallen onder de werkingssfeer van deze cao
- (de regels van) het personeelsbeleid voor deze werknemers en mogelijke aanpassingen daarvan
- de invoering van een nieuwe collectieve afspraak, een wijziging van een bestaande collectieve afspraak of het afschaffen van een collectieve afspraak voor deze werknemers. Over wetswijzigingen die gevolgen hebben voor werknemers die vallen onder de werkingssfeer van de deze cao en/of gevolgen hebben voor bestaande afspraken uit deze cao, vindt overleg plaats. Uitgangspunt is dat de huidige aanspraken behouden blijven. Als dat niet kan, wordt overlegd over een mogelijke vervangende afspraak.

Het overleg heeft uitsluitend betrekking op onderwerpen die specifiek verband houden met uitzending als civiele expert of verkiezingswaarnemer. Het overleg heeft geen betrekking op onderwerpen die zijn voorbehouden aan het overleg in het Sector Overleg Rijk (SOR) of in de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid.

Besluitvorming in het overleg

- Over onderwerpen waarover is bepaald dat daarover overleg moet plaatsvinden, kan pas een beslissing worden genomen nadat daarover door partijen is overlegd.
- Voor invoering, wijziging of afschaffing van een collectieve afspraak is overeenstemming nodig tussen partijen. Alleen collectieve afspraken, waarover met de vakbonden in het overleg overeenstemming is bereikt, kunnen worden uitgevoerd.
- Het standpunt en de overeenstemming met de vakbonden in het overleg wordt bepaald bij meerderheid van stemmen van de vakbonden. Iedere vakbond heeft 1 stem. Als de stemmen van de vakbonden staken beslist de voorzitter.
- Als het overleg niet ziet op een collectieve afspraak en de vakbonden daarover een standpunt innemen, bevestigen zij dat schriftelijk aan de voorzitter. Hierbij wordt desgewenst ook een samenvatting van de argumenten bij het standpunt gegeven. Als een minderheid van de vakbonden een ander standpunt inneemt, wordt dat desgewenst ook vermeld. Als de voorzitter het standpunt van de vakbonden niet overneemt, dan worden de vakbonden daarover beargumenteerd op de hoogte gebracht.
- Bij een geschil tussen de partijen in het overleg gelden de bepalingen in deze cao over omgang met collectieve geschillen.

Organisatorische afspraken

- De plaats, dag en uur van het overleg wordt door de voorzitter in overleg met de vakbonden bepaald. De overleggen vinden gebruikelijk in Den Haag plaats.

- Als vertegenwoordigers van ten minste 2 vakbonden in het overleg daarom verzoeken, dient binnen 2 weken overleg plaats te vinden. Deze vertegenwoordigers geven bij hun verzoek het onderwerp van bespreking aan.
- Bij de behandeling van bepaalde onderwerpen kan op uitnodiging of met instemming van de voorzitter ook door andere (deskundige) personen aan het overleg worden deelgenomen.
- De vertegenwoordigers van de vakbonden in het overleg kunnen zich na overleg met de voorzitter in de vergadering voor de behandeling van een bepaald onderwerp laten bijstaan door een deskundige.
- Als partijen het wenselijk vinden om voorbereidende besprekingen te voeren of om genomen besluiten uit te werken zal dit plaatsvinden in (een) werkgroep(en) met vertegenwoordigers van beide partijen in het overleg. De ondersteuning van het overleg en de mogelijkheden voor deelname door deskundigen gelden ook voor deze werkgroepen.
- Soms kan geheimhouding van hetgeen in het overleg wordt besproken nodig zijn. Als dat zo is zal de voorzitter dit overleggen met de vakbonden.

Verplichtingen vakbonden vanwege deelname aan het overleg

- De vakbonden die deelnemen aan het overleg maken hun statuten en huishoudelijke reglementen en de daarin aangebrachte wijzigingen bekend aan de werkgever.